

JUBILEA

PROFESOR JAN DVOŘÁK PĚTAŠEDESÁTILETÝ

V sobotu 24. května oslaví 65. narozeniny významný člen redakční rady našeho časopisu *profesor JUDr. Jan Dvořák, CSc.* – vynikající civilista, výborný pedagog, vytříbený řečník a diskutér a především dobrý člověk. Kdo poznal *Jana Dvořáka* osobně, seznámil se s kultivovaným, společenským, vstřícným mužem živého intelektu, mnohostranných zájmů, nadaným schopností k dialogu a výměně myšlenek, v podstatných věcech zásadového, který však nevyhledává konflikt a snaží se o konsenzuální řešení.

Jubilant je přes čtyři desetiletí pevně spjat se svou *alma mater* a její katedrou občanského práva. Snad lze říci, že pozvolné, neuspěchané tempo *Dvořákova* kariérního vzestupu v pražské akademii ladí s jubilatovým civilistickým zaměřením, neboť základní tendencí občanského práva je tihnutí ke klidu a pořádku. Bezprostředně po absolutoriu na Právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze nastoupil *Jan Dvořák* v roce 1974 na fakultu ve funkci asistenta katedry občanského práva; tři roky nato se stal asistentem odborným. *Právník* (CXXIII, s. 169) přinesl zprávu o prvním *Dvořákově* vědeckém úspěchu, jímž bylo získání titulu kandidáta věd obhajobou disertačního spisu *Zajištění práv a povinností v občanskoprávních vztazích* (AUC Iuridica Monographia, 1984, č. XLI). Práce je to pozoruhodná střídmostí, věcností a strukturovaností výkladu, zohledněním rozsáhlého literárního materiálu tuzemské i zahraniční (ruské, polské, francouzské) provenience, jakož i funkčním přístupem ke zkoumaným otázkám.

V souladu s tehdejší zákonem o vysokých školách č. 39/1980 Sb. jmenoval ministr školství *Jana Dvořáka* v roce 1988 docentem. Protože tehdejší právní úprava nepředpokládala řádné habilitační řízení, jubilant se rozhodl obhájit vědecko-pedagogický titul docenta znovu na základě obhajoby habilitační práce. Předložil tedy vědecké radě Právnické fakultě Univerzity Karlovy spis *Majetkové společenství manželů*, vydaný posléze nakladatelstvím Wolters Kluwer v roce 2004, a dosáhnuv úspěchu, byl rektorem Karlovy univerzity jmenován habilitovaným docentem v roce 2002. Následujícího roku jubilant úspěšně absolvoval řízení o jmenování profesorem, jímž byl v roce 2003 také jmenován. Dva roky poté se *Jan Dvořák* stal vedoucím katedry občanského práva, vystřídáv v této odpovědné funkci profesora *Jiřího Švestku*. Tento úřad zastává dosud; vedle toho působí v rámci vedení pražské právnické fakulty jako proděkan pro doktorský studijní program a rigorózní řízení a člen kolegia děkana.

Odborná veřejnost spojuje jubilantovo vědecké zaměření především s problematikou společného jmění manželů. Příčinou toho je jednak jeho knižně vydaná habilitační práce, jednak tematicky navazující dvojí vydání monografie *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře* (2009, 2011). Nesporné je, že tyto knihy přinesly autorovi zaslužený věhlas. Leč nebylo by spravedlivé spojovat vědecké zaměření profesora *Dvořáka* jen s tématem manželského majetkového práva. Kdo pozoroval jeho činnost v rámci autorských týmů připravujících učebnice občanského práva, na nichž se *Dvořák* podílel od druhé poloviny 80. let, počínaje paralelním vydáním slovenského (1986) a českého (1987) učebního textu a konče prozatím prvním svazkem studijních výkladů nového občanského zákoníku a práva (2013), a také velkých komentářů k občanskému zákoníku (2008, 2014 a 2015), ví, že jubilantův záběr je mnohostranný a že se jeho zájem a vědomosti spojují s rozličnými tématy zahrnujícími jak nejsložitější obecné otázky pojmu, vývoje a systému soukromého práva i jeho europeizace nebo právního dualismu, tak o nic méně náročné konkrétní instituty typu jistoty nebo dědické smlouvy.

Jubilantovo vědecké renomé se odráží také v jeho minulých i současných členstvích v několika vědeckých a redakčních radách a kvalifikačních komisích. Aktuálně je členem vědeckých rad pražské a plzeňské právnické fakulty a kromě členství v redakční radě našeho časopisu plní stejnou funkci i pro *Bulletin advokacie* a *Ad notam*. Pro *Dvořákovu* vědeckou činnost je příznačný frankofonní akcent patrný již od jeho nejstarších textů, podložený hlubokou znalostí francouzské teorie občanského práva a právních kultur s galskou jurisprudencí spjatých, ovlivněný nejen roční stáží na staroslavné Université d'Orléans založené Klementem V., ale i četnými styky se zahraničními odborníky. Toto jubilantovo zaměření je nejzřejmější z jeho členství v pavijské Akademii evropských privatistů.

S posláním univerzitního učitele není spjato jen psaní učebních a dalších odborných textů, ale také a především vzdělávání mladých odborníků. Kdo slyšel alespoň jednu *Dvořákovu* přednášku, ať pro studenty, ať pro vzdělané kolegy na některé z četných konferencí, na nichž *Jan Dvořák* často vystupuje, musel ocenit jeho živý přednes, široký rozhled a jemný humor. To poslední doložíme smířlivou *Dvořákovou* poznámkou proslovenou při přednášce o novém občanském zákoníku na pražské právnické fakultě v červnu 2014, když s povzdechem nad „jednou z kuriozit, které přináší pedagogický život“ prohlásil: „*Studenti neznaří řadu základních pojmů při zkoušce, ale právní postavení roje včel, který vletí do obydlí do obydlí, ovládají naprosto dokonale.*“

Rekodifikace civilního práva, příprava a nedávné přijetí nového občanského zákoníku nezůstaly stranou pozornosti civilistické obce. Jubilant po řadu let přípravu civilní kodifikace komentoval, při několikaletém členství v rekodifikační komisi Ministerstva spravedlnosti se do prací na vznikající osnově občanského zákoníku aktivně zapojoval, jako člen Legislativní rady vlády, kde působil do roku 2014, byl jedním ze zpravodajů k ministerskému návrhu kodifikace. Velkou zásluhu má jubilant na organizaci diskusních fór k zákonné osnově (ve spolupráci s profesory *Lubošem Tichým* a *Jiřím Švestkou*), jichž se uskutečnilo v letech 2006–2008 na Právnické fakultě Univerzity Karlovy za účasti významných zahraničních odborníků celkem osm. Občanský zákoník nabyt účinnosti a postavil před právní vědu a právní praxi úkoly kodifikaci vyložit, aplikovat a vypořádat se s problémy, které nová úprava nutně přinesla. I tomu se profesor *Dvořák* snaží pomoci svými veřejnými vystoupeními, texty, spoluprací s Notářskou komorou ČR a Českou advokátní komorou, zapojením do činnosti kolegia pro občanské právo při Ústavu státu a práva Akademie věd ČR, přípravou učebních textů, účastí na redigování šestisvazkového komentáře k občanskému zákoníku z produkce nakladatelství Wolters Kluwer, kompletně vydaného v posledním dvouletí. Svůj názor na myšlenku urychlené novelizace občanského zákoníku jubilant vyjádřil opakovaně – nejzřetelněji v úvodníku letošního prvního čísla *Ad notam*: „*Nelze si přát, aby občanský zákoník jako základní předpis soukromého práva započal svou cestu ve společnosti opakovaným přijímáním (technických či věcných) novel a šel tak ve slépějích předchozí úpravy. (...) Znejistit a rozkolísat právní prostředí dalšími změnami základních norem, které samy ještě nejsou v právní praxi usazeny, představuje velmi pesimistický scénář.*“

Redakce *Právníka* přeje *Janu Dvořákovi* vše dobré do dalších let: *Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit.*